

3.1.1 Κωδικός (-οί) αναγνώρισης	GR PIOP FOD10
3.1.2 Τίτλος	Αρχείο Κωνσταντίνου Β. Γόντικα
3.1.3 Χρονολογία (-ες)	(1826), 1894-1937
3.1.4 Επίπεδο περιγραφής	Αρχείο
3.1.5 Μέγεθος και υπόστρωμα της ενότητας περιγραφής (ποσότητα, όγκος, διαστάσεις)	95 φάκελοι (53 boxes)
3.2.1 Όνομα του παραγωγού (-ών)	Κωνσταντίνος Β. Γόντικας
3.2.2 Διοικητική Ιστορία / Βιογραφικό σημείωμα	<p>Ο Κωνσταντίνος Γόντικας γεννήθηκε στα Μαγούλιανα Γορτυνίας και αποφοίτησε από τη Νομική Σχολή Αθηνών το 1893. Υπηρέτησε ως έφεδρος ανθυπολοχαγός στον Ελληνοτουρκικό πόλεμο του 1897 (Φεβρουάριο-Οκτώβριο) ενώ πήρε μέρος και στους Βαλκανικούς πολέμους του 1912-1913. Τον Οκτώβριο του 1915 επιστρατεύθηκε και πάλι και υπηρέτησε στο Πεδινό Πυροβολικό. Κατά την αποστράτευσή του (Ιούλιος 1916) τιμήθηκε με τον τίτλο του έφεδρου λοχαγού.</p> <p>Το διάστημα 1893-1909 εξασκεί το δικηγορικό του επάγγελμα στον Πύργο. Στις εκλογές του 1910 (28 Νοεμβρίου), στέλεχος ήδη του Κόμματος των Φιλελευθέρων, εκλέγεται για πρώτη φορά βουλευτής Αχαϊοήλιδος, περιοχή την οποία θα συνεχίσει να εκπροσωπεί σε όλες τις επόμενες εκλογικές αναμετρήσεις. Στις εκλογές της 12ης Μαρτίου 1912 επανεκλέγεται βουλευτής καθώς και σε εκείνες της 15ης Μαΐου 1915, οπότε και αρχίζει να ηγείται του ψηφοδελτίου της εκλογικής του περιφέρειας. Στη διάρκεια της βουλευτικής του θητείας ο Κ. Γόντικας διατέλεσε επανειλημμένα μέλος ή πρόεδρος κοινοβουλευτικών επιτροπών ενώ υπήρξε εισηγητής στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή για την αναθεώρηση του Συντάγματος το 1911. Το 1918 εκλέγεται μέλος της Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής της Βουλής για τη σύνταξη σχεδίων και διοικητικών κωδίκων. Το Μάιο του 1920 εμφανίζεται ως εισηγητής του νομοσχεδίου «Περί Ανωνύμων Εταιρειών» ενώ το 1924 υπήρξε πιθανότατα πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για την προστασία της καλλιέργειας και εξαγωγής της σταφίδας, καθώς και για την προστασία της οινοπαραγωγής. Το 1927 διατελεί μέλος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για θέματα του Υπουργείου Συγκοινωνίας, επιτροπή που είχε ως αντικείμενο μελέτης τα υδραυλικά έργα καθώς και τα έργα ύδρευσης και οδοποιίας σε όλη την επικράτεια.</p> <p>Στις 12 Ιουλίου του 1912 παντρεύεται την Αφροδίτη, γόνο της οικογένειας Π. Παπανδροπούλου, εμπόρου και τοκιστή από την Πάτρα. Απέκτησαν πέντε παιδιά: την Πιτίνα-Χριστίνα, τον Βασίλη, τον Γιώργο,</p>

τον Παναγιώτη και τον μικρότερο Χαρίλαο. Το 1930 όλη η οικογένεια μετακομίζει και εγκαθίσταται μόνιμα στην Αθήνα.

Ο Κωνσταντίνος Γόντικας ανέλαβε, για πρώτη φορά, υπουργικό αξίωμα στις 3/4/1923, στην κυβέρνηση Γονατά με τον διορισμό του ως υπουργού Εκκλησιαστικών και Δημοσίας Εκπαιδύσεως (εξάμηνη θητεία, από 3/4/1923 έως 18/10/1923). Στη διάρκεια της ίδιας κυβέρνησης θα γίνει επίσης προσωρινά υπουργός Υγιεινής, Κοινωνικής Πρόνοιας και Αντιλήψεως και αμέσως μετά υπουργός Συγκοινωνίας (29 Σεπτεμβρίου 1923). Στις 11 Ιανουαρίου 1924, ο Κ. Γόντικας εκ νέου βουλευτής Αχαϊοήλιδος ανέλαβε το υπουργείο Στρατιωτικών στην κυβέρνηση που συγκροτήθηκε από τον Ελευθέριο Βενιζέλο, αξίωμα το οποίο διατήρησε και στη διάρκεια της κυβέρνησης Γ. Καφαντάρη (από τις 6/2/1924 έως 12/3/1924). Τον επόμενο χρόνο, του ανατέθηκε ξανά το Υπουργείο Στρατιωτικών με πρωθυπουργό τον Ανδρέα Μιχαλακόπουλο από τις 9/3/1925 μέχρι τις 26/6/1925, οπότε εξαναγκάζεται σε παραίτηση από το στρατιωτικό κίνημα του Παγκάλου. Υπουργός θα διατελέσει πάλι στις 4/7/1928, όταν διορίσθηκε υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων στην κυβέρνηση Ε. Βενιζέλου, αξίωμα που θα διατηρήσει μέχρι τις 2/1/1930. Η παραμονή του στο Υπουργείο αυτό σφραγίστηκε από την εισαγωγή για ψήφιση στη Βουλή σειράς εκπαιδευτικών νομοσχεδίων (1929), τα οποία σηματοδοτούν την αρχή της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης της κυβέρνησης Βενιζέλου ενώ συνδέθηκε με σημαντικά επίσης γεγονότα στον χώρο της Εκκλησίας. Στη διάρκεια της κυβέρνησης Βενιζέλου ο Κ. Γόντικας ανέλαβε προσωρινά και άλλα Υπουργεία: στις 26/8/1928 διορίζεται υπουργός Στρατιωτικών, στις 9 Αυγούστου 1929 αναλαμβάνει το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και στις 3 Οκτωβρίου του ίδιου έτους διορίζεται υπουργός Ναυτικών.

Στις 10/1/1930 ο Κ. Γόντικας κλήθηκε να αναλάβει τη διοίκηση της Αγροτικής Τράπεζας της Ελλάδος που είχε ιδρυθεί λίγους μήνες πριν (έναρξη εργασιών στις 26/9/1929), μετά από ολιγόμηνη θητεία του Στέφανου Δέλτα, οπότε και εγκαταλείπει την ενεργό πολιτική δράση. Στις 29/4/1932 εκλέγεται μέλος του Ανώτατου Οικονομικού Συμβουλίου (Α.Ο.Σ.). Ο Κ. Γόντικας παρέμεινε στη θέση του διοικητή της ΑΤΕ μέχρι το Μάρτιο του 1935, οπότε αποφάσισε να παραιτηθεί για λόγους υγείας. Μετά από λίγους μήνες σταμάτησε τη συνεργασία του και με το Ανώτατο Οικονομικό

	Συμβούλιο. Πέθανε στην Αθήνα, στις 13 Νοεμβρίου 1937.
3.2.3 Ιστορικό της ενότητας περιγραφής	Το αρχείο περιήλθε στην κυριότητα του Μορφωτικού Ινστιτούτου της Αγροτικής Τράπεζας το 1987. Η αρχική ταξινόμησή του σε επίπεδο φακέλου είχε πραγματοποιηθεί από την ιστορικό Ευρ. Σιφναίου. Ορισμένοι ερευνητές είτε για την εκπόνηση της διδακτορικής τους διατριβής, είτε για τη δημοσίευση αυτοτελών μελετών έκαναν χρήση του αρχείου με τις ανάλογες αναφορές. Στις 25/10/1994 το Ιστορικό Αρχείο ΑΤΕ παρέλαβε από τα γραφεία του Μορφωτικού Ινστιτούτου το αρχείο Κ.Β.Γόντικα και το ενέταξε στις συλλογές του. Το 2007 εκδόθηκε ο κατάλογος του αρχείου από τον αναπληρωτή καθηγητή του Ιονίου Πανεπιστημίου Ευάγγ. Δ. Πρόντζα, με τίτλο έκδοσης: <i>Η Διοίκηση της ΑΤΕ στις απαρχές της. Κωνσταντίνος Β. Γόντικας (1930-1935)</i> . Της έκδοσης αυτής προϋπήρχε ανέκδοτος κατάλογος της Υπηρεσίας του Ιστορικού Αρχείου ΑΤΕ, με συνοπτική περιγραφή του γενικού περιεχομένου των φακέλων του αρχείου.
3.2.4 Διαδικασία πρόσκτησης	Το αρχειακό υλικό περιήλθε στις συλλογές της Υπηρεσίας Ιστορικού Αρχείου της ΑΤΕbank μετά από δωρεά των κληρονόμων του Κ. Γόντικα και συγκεκριμένα του γιου του Χαρίλαου Γόντικα προς το Μορφωτικό Ινστιτούτο της ΑΤΕ. Στις συλλογές του Ι.Α. ΠΙΟΠ εντάχθηκε μετά την ενσωμάτωση του πρώτου στο Ι.Α. ΠΙΟΠ (2012).
3.3.1 Παρουσίαση περιεχομένου	Το αρχειακό υλικό αποτυπώνει, αλλά χωρίς να καλύπτει πλήρως, τομείς της δημόσιας και της ιδιωτικής ζωής του παραγωγού. Περιέχονται έντυπα και χειρόγραφα, δημόσια και ιδιωτικά, επιστολές πολιτικού ενδιαφέροντος και προσωπικές σημειώσεις, υπομνήματα και δημόσια έγγραφα, αποσπάσματα πρακτικών κοινοβουλίου, σχέδια νόμων με τις συνημμένες εισηγητικές και αιτιολογικές τους εκθέσεις, δημοσιεύματα περιοδικού και ημερήσιου τύπου, φωτογραφικό υλικό κ.λπ. Πλούσιες σε έγγραφα είναι οι ενότητες που αφορούν στην ιδιότητά του ως μέλος του Αυτόνομου Σταφιδικού Οργανισμού, οι οποίες παρουσιάζουν θεματική συνέχεια με τα έγγραφα του φακέλου της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για το σταφιδικό. Επίσης, οι ενότητες που σχετίζονται με τις δύο χρονικές περιόδους που διατέλεσε υπουργός Εκκλησιαστικών και Δημόσιας Εκπαιδεύσεως και αφορούν υποθέσεις της Εκκλησίας της Ελλάδος και της εκπαίδευσης (στοιχειώδους, μέσης, ανώτατης). Ιδιαίτερα σημαντική σε πληροφορίες είναι και η ενότητα του αρχείου σχετικά με τα πρώτα χρόνια από την ίδρυση της Αγροτικής Τράπεζας

	<p>(καταστατικά, εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας της, στελέχωσή της από μεγάλο αριθμό υπαλλήλων της Εθνικής Τράπεζας, απολογισμοί των πρώτων ετών και αλληλογραφία όπως επιστολές ιδιωτών προς την Τράπεζα). Επιπλέον, σημαντική είναι η συλλογή των εφημερίδων που διατρέχουν την περίοδο 1912-1934. Σημειώνεται ότι, εκτός από τα έγγραφα στο αρχείο του Κ. Γόντικα συμπεριλαμβάνονται και βιβλία, έντυπα (16 boxes): εκδόσεις της ΑΤΕ και του Ανώτατου Οικονομικού Συμβουλίου, επίσημα πρακτικά Συζητήσεων της Βουλής, εκδόσεις διαφόρων Υπουργείων κ.ά. Το αρχείο του Κ.Β. Γόντικα αποτελείται από 4 αρχειακές σειρές και διαρθρώνεται ως εξής:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Πολιτική Δραστηριότητα (αρ. φακ. 2-21) 2. Διοίκηση Αγροτικής Τράπεζας (αρ. φακ. 22-27) 3. Αλληλογραφία (αρ. φακ. 28-84) 4. Προσωπικά έγγραφα και έντυπα (αρ. φακ. 1, 85-94, 95) <p>Οι θεματικές ενότητες που καλύπτονται στις σειρές αυτές είναι:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Στρατιωτικά-έφεδρος αξιωματικός (1915-1916) 2. Πολιτευτής-Βουλευτής Ηλείας (1894-1934) 3. Βουλευτής (1918-1934): Στέλεχος Κόμματος Φιλελευθέρων/Κοινοβουλευτικές Επιτροπές, Βουλευτής-μέλος Υπουργικού Συμβουλίου, Αυτόνομος Σταφιδικός Οργανισμός, Πρακτικά Συζητήσεων Κοινοβουλίου, Σχέδια Νόμων, Υπουργικές εγκύκλιοι-ΦΕΚ, Τράπεζας-Υπομνήματα-Χάρτες-Ποικίλα 4. Υπουργός (1923-1934): Υπουργός Εκκλησιαστικών και Δημόσιας Εκπαιδεύσεως, Υπουργός Συγκοινωνίας, Υπουργός Στρατιωτικών, Υπουργός Εθνικής Οικονομίας, Υπουργός Ναυτικών 5. Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος (1929-1935) 6. Μέλος Ανωτάτου Οικονομικού Συμβουλίου (1932-1936) 7. Αλληλογραφία (1905-1937) 8. Προσωπικά (1901-1934) 9. Εφημερίδες-αποκόμματα (1902, 1912-1935) 10. Περιοδικά (1911-1937) 11. Βιβλία
3.3.2 Επιλογές, εκκαθαρίσεις και τελική διατήρηση	Διατηρήθηκαν όλοι οι φάκελοι.
3.3.3 Προσθήκες υλικού	Δεν αναμένονται προσθήκες υλικού.
3.3.4 Σύστημα ταξινόμησης	Η έκδοση του καταλόγου του αρχείου και η χρήση του από ερευνητές οδήγησαν στη διατήρηση της αρχικής ταξινόμησης. Έγινε θεματική και χρονολογική ταξινόμηση του συνόλου του αρχείου.
3.4.1 Όροι πρόσβασης	Ύστερα από έγκριση της αίτησης του ερευνητή από την Υπηρεσία Ι.Α. ΠΙΟΠ (βλ. www.piorp.gr)

3.4.2 Όροι αναπαραγωγής	Βλ. Κανονισμό Λειτουργίας Αναγνωστηρίου Ι.Α. ΠΙΟΠ
3.4.3 Γλώσσα / γραφή των τεκμηρίων	Ελληνική, γαλλική
3.4.4 Φυσικά χαρακτηριστικά και τεχνικές προϋποθέσεις	Φύλλα εφημερίδων σκισμένα στις άκρες ή στη δίπλωση, χειρόγραφα και δακτυλόγραφα κείμενα, έντυπα, φωτογραφίες που φυλάσσονται σε αντιόξινες θήκες melinex.
3.4.5 Εργαλεία έρευνας	Υπάρχει ανέκδοτος κατάλογος-ευρετήριο της Δ. Σαμίου (1994) με συνοπτική περιγραφή των φακέλων του αρχείου καθώς και των βιβλίων και περιοδικών που περιλαμβάνονται στη συλλογή του Κ. Γόντικα, καθώς και ο κατάλογος: Ευάγγ. Πρόντζας (επιμ.), <i>Κωνσταντίνος Γόντικας. Ο Διοικητής της Αγροτικής Τράπεζας της Ελλάδος</i> , Σειρά Έκδοση Τεκμηρίων, Ιστορικό Αρχείο Αγροτικής Τράπεζας. Επίσης, η έκδοση του αρχείου του Κ. Γόντικα με τίτλο <i>Η Διοίκηση της ΑΤΕ στις απαρχές της. Κωνσταντίνος Β. Γόντικας (1930-1935)</i> , Αθήνα 2007, από τον αναπληρωτή καθηγητή του Ιονίου Πανεπιστημίου Ευάγγ. Δ. Πρόντζα.
3.5.1 Εντοπισμός πρωτοτύπων	
3.5.2 Εντοπισμός αντιγράφων	
3.5.3 Συμπληρωματικές πηγές / σχετικές ενότητες περιγραφής	Ιδιωτικά έγγραφα του Κ.Γόντικα και της οικογένειάς του έχουν σωθεί και βρίσκονται στα χέρια του Χαρίλαου Γόντικα (π.χ. αλληλογραφία του Κ.Γόντικα με τα αδέρφια του καθώς και πλούσια αλληλογραφία με τη γυναίκα του Αφροδίτη την περίοδο 1912-1930). Έγγραφα από την εποχή που ασκούσε το δικηγορικό επάγγελμα στον Πύργο ενδεχομένως να έχουν συμπτυχθεί με έγγραφα του αρχείου του αδελφού του, επίσης δικηγόρου και πολιτικού, Δημήτρη Β. Γόντικα που συνεργάστηκε για χρόνια με το μεγαλύτερο αδελφό του Κωνσταντίνο και τον οποίο αντικατέστησε ως υποψήφιος βουλευτής στην Ηλεία μετά την αποχώρηση του τελευταίου από την πολιτική. Ένα μικρό τμήμα του αρχείου του Κωνσταντίνου Γόντικα έχει ενταχθεί στο Τμήμα Ιστορικών Αρχείων του Μουσείου Μπενάκη και αφορά κυρίως στη θητεία του ως υπουργού των Στρατιωτικών.
3.5.4 Δημοσιεύσεις / βιβλιογραφία	Πρόντζας, Ευάγγελος, <i>Η Διοίκηση της ΑΤΕ στις απαρχές της. Κωνσταντίνος Β. Γόντικας (1930-1935)</i> , Ιστορικό Αρχείο Αγροτικής Τράπεζας, Αθήνα 2007 Σβολόπουλος Κ. (επιμ.), <i>Κωνσταντίνος Β. Γόντικας 1870-1937. Θεσμικές αλλαγές κατά τον Μεσοπόλεμο</i> , Εταιρεία Μελέτης Ελληνικής Ιστορίας, Αθήνα 2003 Έντυπο: «Εις Μνήμην Κωνσταντίνου Γόντικα, Διοικητού της Αγροτικής Τραπέζης της Ελλάδος 1930-1935) (παραλαβή ΙΑ από Κατάστημα ΑΤΕ

	Κυπαρισσίας)
3.6.1 Παρατηρήσεις	Αρχειοστάσιο: Α1/63α03-07, 63α11-12 Διατηρήθηκαν οι παλαιές ενδείξεις των υποφακέλων με τους τίτλους των περιεχομένων τους και τους αριθμούς που παρέπεμπαν στο πλήθος των τεκμηρίων τους εσωτερικά (ποσότητα εγγράφων). Το υλικό εξετάστηκε σε αντυπαραβολή με την έκδοση του αρχείου, από την οποία διαπιστώθηκε απόκλιση σε σχέση με την περιγραφή του στον εκδιδόμενο κατάλογο, οπότε έγινε διόρθωση στα δελτία περιγραφής των φακέλων που συντάχθηκαν χειρόγραφα.
3.7.1 Παρατηρήσεις και όνομα αρχειονόμου	Το αρχείο ταξινομήθηκε αρχικά από την ιστορικό Ευρ. Σιφναίου. Συντάχθηκε συνοπτικό ΔΙΠΑΠ από την Τερέζα Παναγοπούλου, το οποίο εμπλουτίστηκε στην πλήρη του μορφή (παρόν ΔΙΠΑΠ) από την Κωνσταντίνα Τασιοπούλου.
3.7.2 Κανόνες ή πρότυπα περιγραφής	ΔΙΠΑΠ (Γ) 2η έκδοση
3.7.3 Χρονολογία (-ες) περιγραφής	Μάιος 2013, Οκτώβριος 2014